

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY

Fakulteten för Humanvetenskap vid Mittuniversitetet 10 år

Innehållsförteckning

Dekanens förord.....	3
Milstolpar 2005–2015.....	5
Hedersdoktorer, Fakulteten för humanvetenskap.....	10
Anna Olofsson, professor i sociologi.....	11
Utbildning på forskarnivå.....	12
Intervju, Peter Öhman.....	19
Forskningscentrum.....	20
Karin Olsson, Kanslichef på HUV-kansliet.....	22
Utbildning.....	24
Nyheter i urval 2005–2015.....	29
Jan Lindegren, extern ledamot i fakultetsnämnden.....	34

Omslagsbild: Peder Sundström.

Bilder broschyrens inlaga: Peder Sundström, Andreas Nilsson, Håkan Nordström och Scandinav bildbyrå.

Produktion: Kommunikationsavdelningen, Mittuniversitetet 2015.

MITTUNIVERSITETET
MIDSWEDEN UNIVERSITY

Dekanens förord

I september 1989 på dåvarande Högskolan i Östersund kom jag för första gången i direktkontakt med det som kommit att bli min arbetsplats de senaste 23 åren. Jag hade sökt och kommit in på det som hette Linjen för personal- och arbetslivsfrågor och full av förväntan tog jag mig an mina studier. På vår första kurs undervisade den fantastiske pedagogen Gustaf Marklund som gjorde vetenskaplig metod till något fantastiskt kul och fascinerande. Tänk att få lära sig hur man får svar på sina frågor genom en ordnad process och analys, hur världens alla sociala frågor kan göras möjliga att bearbeta genom olika vetenskapliga metoder. Så här i efterhand har jag nog inte riktigt förstått förrän på senare år vilket intryck det gjorde på mig som nybliven student.

1992 började jag jobba på dåvarande AE-institutionen, som sedermera efter en del omorganiseringer blev MAM, institutionen för mänskliga resurser, affärsutveckling och miljö. Smaka på det namnet. Mitt i sommaren 1993 slogs Högskolan i Östersund samman med Högskolan Sundsvall/Härnösand och vår resa mot att bli ett universitetet startade. Den var inte friktionsfri men samtidigt var det spännande att lära känna våra kollegor i samma ämne i Sundsvall. De organiserades i sinom tid inom institutionen för företagande och förvaltning, FOF. Vi var mer kreativa på den tiden både vad gäller institutionsnamn men också hur vi satte samman tvärvetenskapliga program och forskning. Det spelade inte så stor roll om man var sociolog, psykolog eller miljövetare det var området eller samhällsfrågan som var det spännande som vi samlades kring.

Detta föll inte de prövande myndigheterna i smaken, vid flera av de följande prövningarna för att nå den hett efterlängde universitetsstatusen, fick vi rejält med stryk för att vi inte var organiserade eller tänkte strikt ämnesmässigt. Vad gör då

Susanna Öhman, Dekan

en ung dynamisk högskola, jo man anpassar sig till kraven och inför institutioner som baseras på ämnen.

Som exempel blev FOF och MAM tillsammans med Turisminstitutionen en ny stor samhällsvetenskaplig institution med verksamhet på två orter. Inte tror jag vi blev mer nytänkande av det man vi uppfyllde kraven som ställdes efter den reformen och oräkneliga professorsräkningar. Att räkna professorer var något vi ägnade oss åt regelbundet, det var en svår och utdragen process som baserades på att vi hade fler professorer på papperet än vad det fanns huvuden, vissa räknades en gång andra flera gånger och vissa vet man nog än idag inte riktigt var de var. Det måste ju stämma när självvärderingarna skulle lämnas in och helst också stämma med årsredovisningen. 2005 var då året då vi äntligen kunde kalla oss universitet, det nya Mittuniversitetet såg dagens ljus med ny logga och fräsch image. För vår

fakultet betydde det att vi kunde starta forskarutbildning inom våra områden, humaniora, samhällsvetenskap och vård. Idag har vi forskarutbildning inom elva ämnen, något som det står mer detaljerat om i denna festskrift. Vår första egna doktor var KG Norbergh i Hälsovetenskap, nuvarande ledamot av fakultetsnämnden. Arbetet med forskarutbildningen har gått från en nybyggarfas med uppbyggnad av våra forskarutbildningsämnen till att mer handla om konsolidering och kvalitetsarbete. En högkvalitativ forskarutbildning med goda möjligheter för våra doktorander är målet.

Vår forskning har också utvecklats kraftigt de senaste 10 åren, såväl ämnesforskning som mer profilerad forskning. Fakulteten bedriver god forskning inom alla sina ämnen även om förutsättningarna skiftar, både vad gäller tillgången till externa medel och rekryterade professorer. Fakulteten har under de 10 år vi funnits prioriterat att tillsätta professorer i alla forskarutbildningsämnen, utöver det har de stora utbildningsmiljöerna inom våra professionsutbildningar två professorer. Mittuniversitetet har också valt att behålla rätten till befordran vilket ger även andra ämnen möjlighet till professorsforskning. Profilerad forskning bedrivs främst inom våra forskningscentrum, Centrum för forskning om ekonomiska relationer (CER), The European Tourism Research Institute (ETOUR), Nationellt vintersportcentrum (NVC), Risk and Crisis Research Centre (RCR) och inom Forum för genusvetenskap (FGV).

Utbildning på grund- och avancerad nivå, har gjort en resa under de tio åren från att ha varit i ett krisläge runt 2005 då söktrycket var lågt till att vi idag är ett attraktivt alternativ för studenterna där söksiffrorna hela tiden ökar, och i en takt som är högre än för landet i övrigt. Idag

styr inte antalet studenter av vilken efterfrågan som finns utan av de ekonomiska ramar som utbildningsdepartementet ger oss. Det är bra att vi är attraktiva och att många vill läsa hos oss, det är bra att vi kan ge högre utbildning i en region som traditionellt har en låg övergångsfrekvens till högskolan men det är mindre bra att vi inte längre i samma omfattning kan erbjuda flexibla studiealternativ för det livslånga lärandet då programutbildningar tar en allt större del av vårt krympande utbildningsanslag.

De studenter som vi antar ska vi ge en god utbildning med hög kvalitet och där kan man inte nog betona vikten av goda pedagoger, precis som Gustaf var vid mitt första möte med högskolan och som ledde till att jag blev kvar i den här världen.

Den resa som vi började 1993 då högskolorna slogs samman med det uttalade målet att bli ett universitet, det målet har vi nått. Nu tio år efter det börjar vi också växa in rollen och identiteten som universitet. Det tar tid att växa, både i storlek men också i mognad. Vi har tagit flera steg på i den utvecklingen men det är mycket kvar att göra. Men vilken verksamhet kan bättre klara av de kommande utmaningarna än en fakultet där man kan bestiga Mont Blanc före fika (inom NVCs nya höghöjdsjobb) för att sen eftermiddagen delta i diskussioner om hur vi med vår breda kompetens kan vara kommuner och region behjälpliga i att hantera konsekvenser av konflikter i världen.

Fakulteten för Humanvetenskap vid Mittuniversitetet är snart på väg in i nästa tioårsperiod, vi får se vad som väntar oss!

Milstolpar 2005 – 2015

Efter en lång väntan och mycket hårt arbete blev Mitthögskolan äntligen Mittuniversitetet.

2005

2005

Dekan Anders Knutsson,
professor i
folkhälsovetenskap

2005

Företagsekonomi,
historia, hälsovetenskap,
socialt arbete, sociologi,
statsvetenskap inrättas som
forskarutbildningsämnen

Örnsköldsvik upphör som
campusort

2006

2005

Första disputationen:
K-G Norbergh, omvårdnad

2006

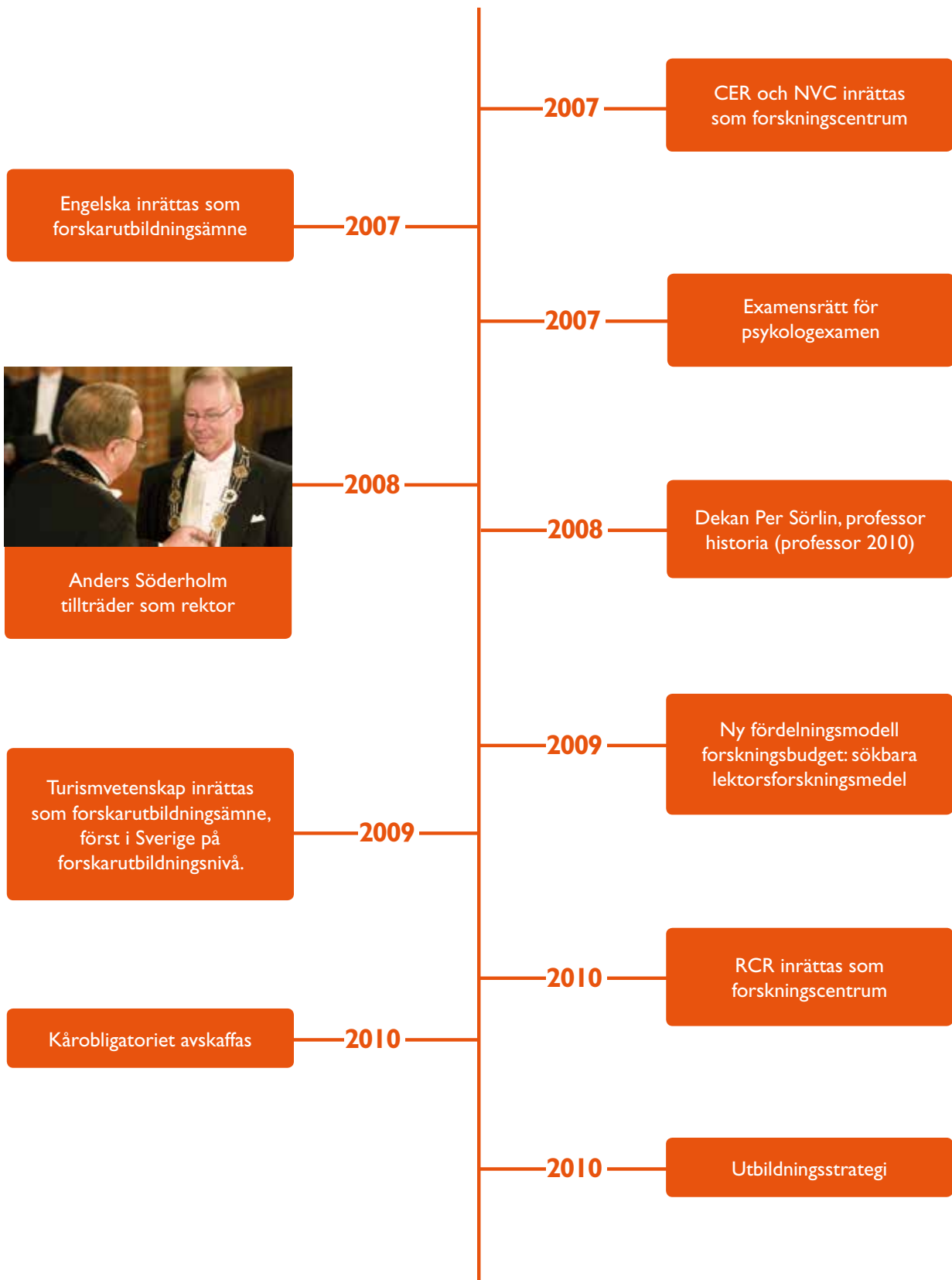
Psykologi inrättas som
forskarutbildningsämne

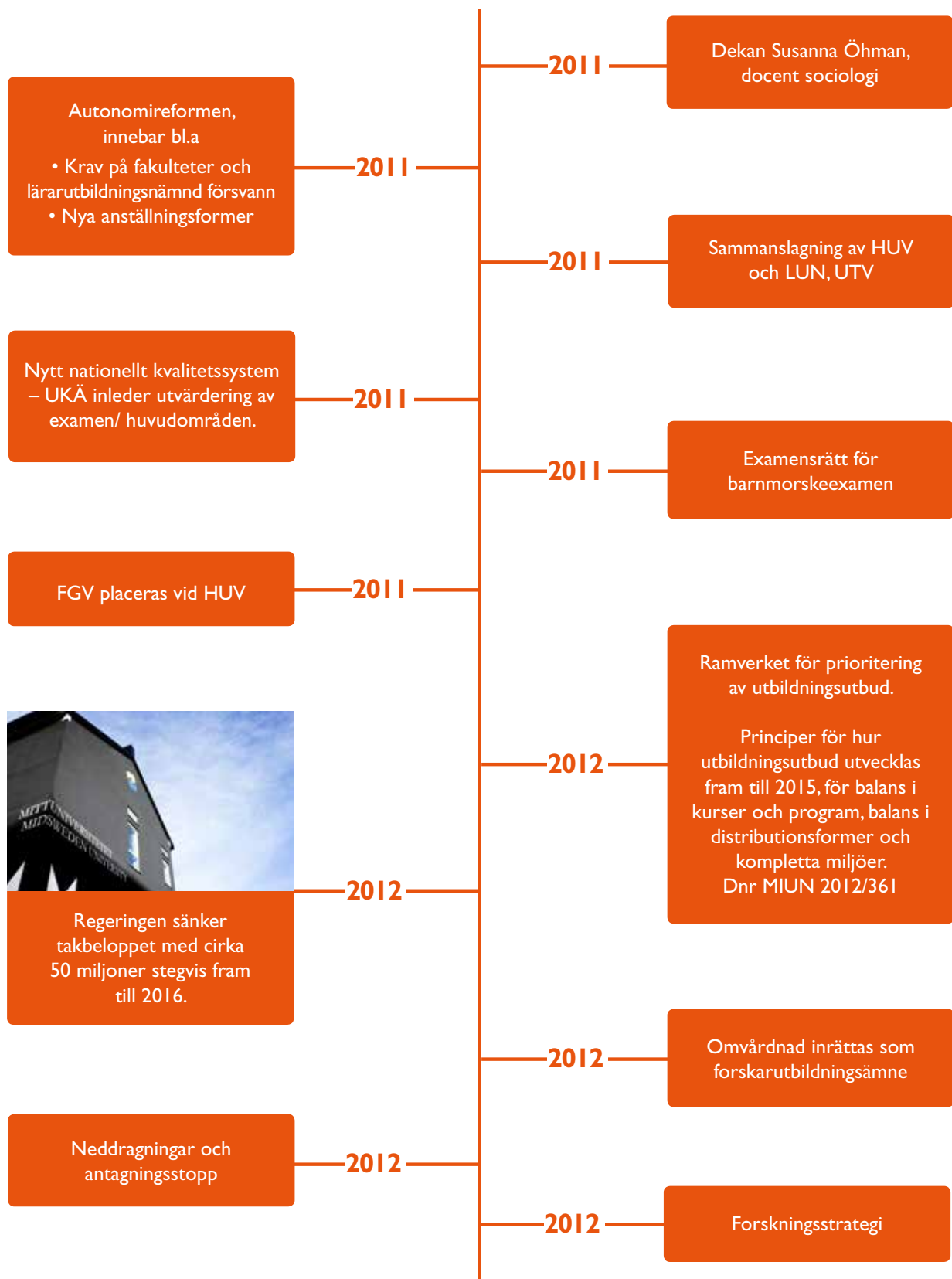
2007

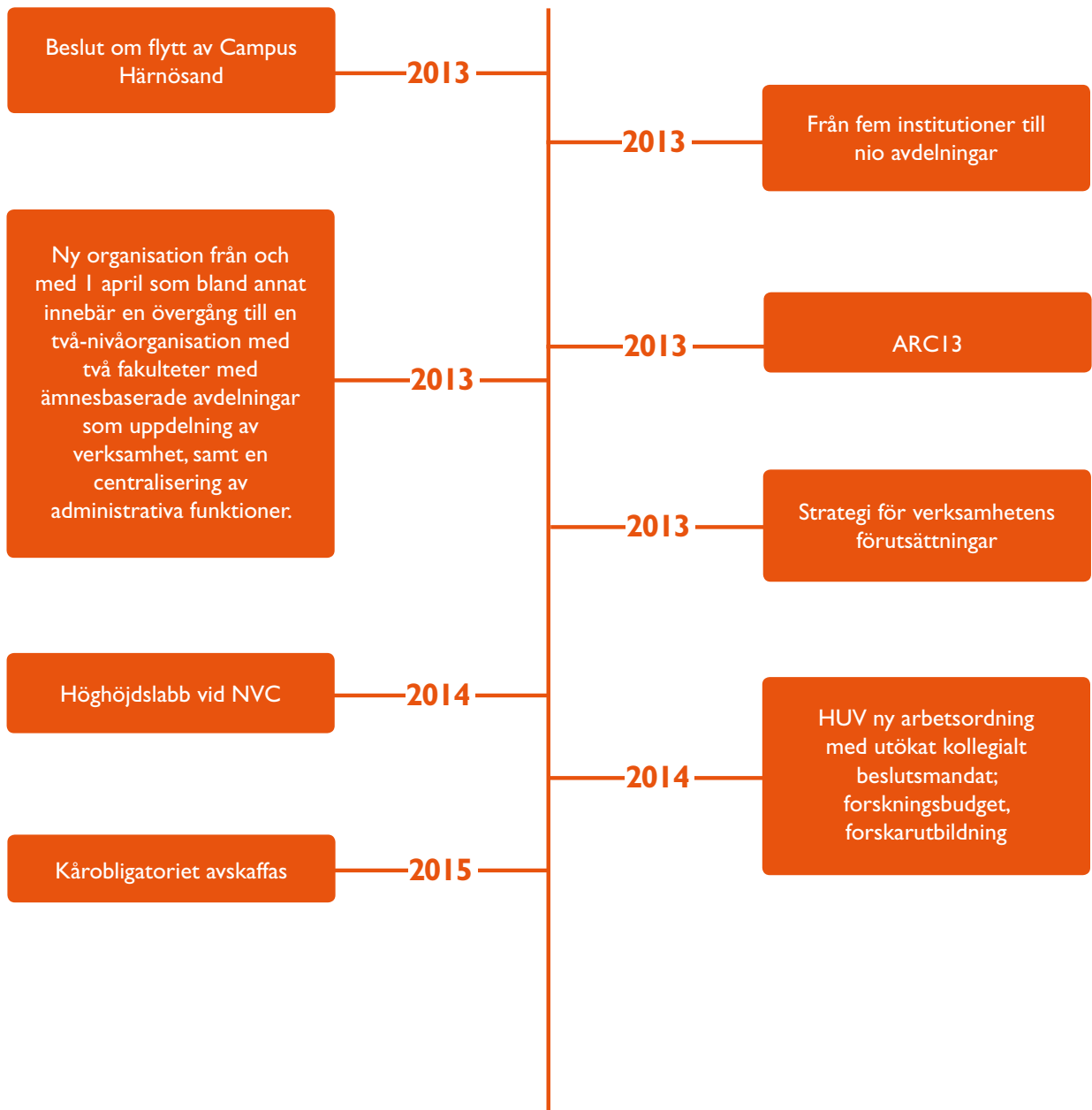
Bolognaprocessen införs
med mål att göra Europa till
ett sammanhållet område för
högre utbildning, bl a genom
en 7-gradig betygsskala

2007

Ett flertal nya magister- och
masterprogram inrättades.

Hedersdoktorer, Fakulteten för humanvetenskap

2015

- Roland Andersson, tandläkare, fd samhällsmedicinsk chef vid Landstinget i Västernorrland
- Peter Forsberg, fd hockeyspelare, entreprenör
- Claudia Mitchell, James McGill Professor at McGill University, Canada, in the area of Youth, Visual Methods and Participatory Research

2014

- Howard Aldrich, professor i sociologi vid University of North Carolina, Chapel Hill
- Vishanthie Sewpaul, professor i socialt arbete vid University of KwaZulu Natal, Durban, Sydafrika

2012

- Kim Anderzon, 1943-2014, skådespelerska inom teater, film, radio och television
- Helen Sjöholm Granditsky, sångerska, musikalartist och skådespelerska

2010

- Björn Fjæstad, docent i ekonomisk psykologi och företagsekonomi, fd chefredaktör för Forskning och framsteg
- Jan Stenberg, 1939-2015, jur.kand, fd VD på SAS

2008

- Magdalena Forsberg, sexfaldig världsmästarinna i skidskytte

2006

- Bodil Malmsten, författare och poet

Från ax till limpa

Eller: Från student vid Högskolan i Östersund till professor vid Mittuniversitetet

1 september 1992 satt jag i en sal tillsammans med ett 40-tal andra studenter och trodde att vi skulle börja P-linjen på Högskolan i Östersund. Ganska snart blev det klart att vi istället skulle läsa P-programmet vid Mitthögskolan, vi stod inför en tid av förändring. Programstudierna innebar längre kurser i bl.a. sociologi, ett ämne som jag inte hade hört talas om tidigare men som genast fångade mitt intresse. Intresset för sociologi blev så stort att jag valde att ägna mitt liv åt studier i ämnet och var inte den enda utan vi är tre i min årskull som disputerat. Forskarutbildningen läste jag i Umeå men jag var anställd vid Mitthögskolan och så småningom blev jag den första att disputerat i Mitthögskolans lokaler i Östersund. Som doktorand fick jag förmånen att arbeta i ett internationellt forskningsprojekt, lett av professor Björn Fjæstad som numera är hedersdoktor vid humanvetenskapliga fakulteten, med forskare från hela Europa och Nordamerika. Erfarenheterna från projektet har betytt mycket för mig och de har präglat min fortsatta forskningskarriär. Övergången från högskola till universitet är en viktig milstolpe och det har varit spännande att se vilka betydelsefulla förändringar av organisationen och verksamheten detta inneburit. Mittuniversitetet beskrivs ofta som "ungt och dynamiskt" och det stämmer verkligen, även om förvandlingen till universitet också inneburit formalisering och byråkratisering. Det har funnits en nybyggaranda både på universitetet som helhet och på den humanvetenskapliga fakulteten som gjort att engagerade och drivande personer fått möjlighet att bidra till utformningen av vår forskning och utbildning. Under de senaste tio åren har jag haft förmånen att vara studie- rektor, avdelningschef, sitta i institutionsstyrelse, grundutbildningsråd och forskarutbildningsråd. Utöver det har jag haft diverse andra uppdrag

Anna Olofsson, Professor i Sociologi

och även fått möjligheten att vara med och bygga upp en forskningsmiljö som idag är ett av universitetets prioriterade forskningsområden; Risk- och krisforskningscentrum (RCR). Den humanvetenskapliga fakulteten präglas av öppenhet och en vilja att stödja forskare och lärare i deras gärning vilket jag tror är det viktigaste för att framgångsrikt möta de kommande tio åren. Det har varit en spännande resa, vägen har inte alltid varit rak och tidvis har den varit skumpig, men jag ser stor potential för att Mittuniversitetet i framtiden och att resan kommer att fortsätta mot nya mål. Jag hoppas att vi vid den humanvetenskapliga fakulteten kommer att öka vårt samhällsengagemang och lyfta frågor om jämställdhet och jämlikhet inom ramen för öppna och välkomnande samhällen och på så sätt vara en röst i Norrland som hörs i hela världen.

Utbildning på forskarnivå

I och med att Mitthögskolan fick universitetsstatus och blev Mittuniversitetet fick fakulteten examensrätt för utbildning på forskarnivå. De första forskarstuderande antogs 2005 och fakulteten har sedan dess inrättat följande forskarutbildningsämnen

2005

Hälsovetenskap (Omvårdnad, Folkhälsovetenskap, Rehabiliteringsvetenskap, Idrottsvetenskap)

Statsvetenskap

Sociologi

Historia

Socialt arbete

Företagsekonomi

2006

Psykologi

2007

Engelska

Pedagogik

Ämnesdidaktik (beslut om avveckling togs 2011)

2009

Turismvetenskap

2013

Omvårdnad

Under dessa år har fakultetens forskarutbildning byggts upp. Under de första åren låg fokus på att inrätta ämnen och anta doktorander. Fakultetens anslag för 2 doktorander per ämne har legat konstant medan antalet doktorander som finansieras med externa medel har gått upp och ned under denna tid.

Antal antagningar per år
(antal kvinnor inom parentes)

2005 28 (14)

2006 38 (30)

2007 21 (16)

2008 23 (16)

2009 38 (27)

2010 25 (15)

2011 20 (15)

2012 15 (7)

2013 20 (16)

2014 30 (26)

2015 14 (10)

Obs: Det är inte unika personer utan även flyttar mellan ämnen eller antagning till licentiat/senare del doktor av samma person.

Ett annat sätt att presentera det är antal personer som antagits per ämne

FEK 25 (17)

SOC 23 (14)

STATS 15 (7)

ENG 8 (5)

HIS 13 (7)

SOA 16 (12)

HÄLS 65 (49)

TUR 10 (5)

OMV 17 (17)

PED 18(14)

ÄDID 5 (3)

PSY 14(8)

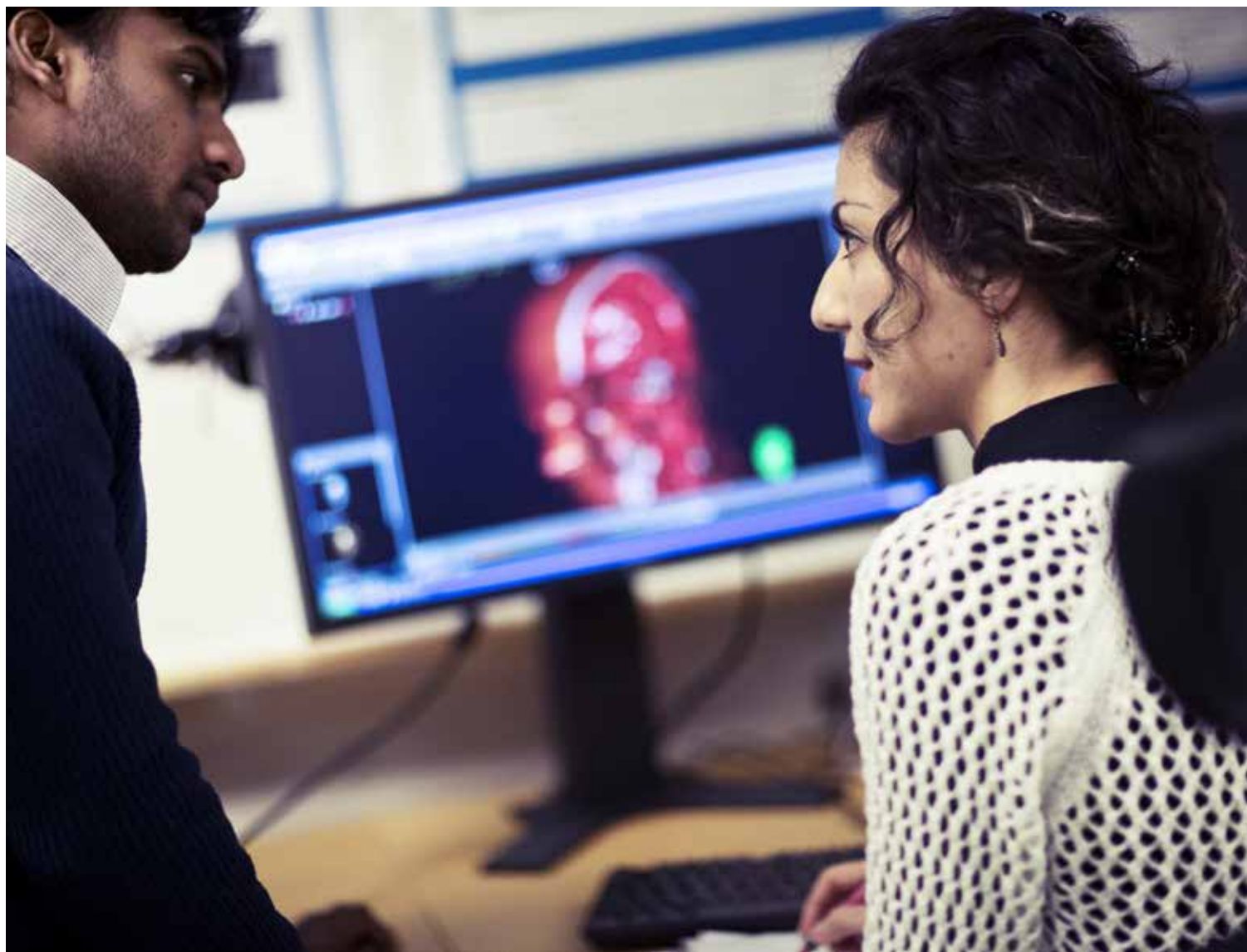
Men även här kan samma person ha antagits i två ämnen tex först till hälsovetenskap och sedan till omvårdnad

På senare år har mer resurser lagts för att konsolidera forskarutbildningen: fakulteten har under åren ökat antalet fakultetsgemensamma kurser från fyra till sex samt öronmärkt medel som ämnena ska använda för forskarutbildningen, till exempel kurser eller seminarieaktiviteter.

Kvalitetssäkring av forskarutbildningen har också blivit en viktigare fråga: de flesta beslut som rör forskarutbildningen har under åren delegerats från fakultetsnivån till ämnena för att fattas av forskarutbildningsämnet. Ansvar för uppföljningen av fakultetens forskarutbildning ligger kvar på fakultetsnivå och formerna för och resurserna för uppföljningen har utökats. Både på ämnesnivå och fakultetsnivå finns doktoran-

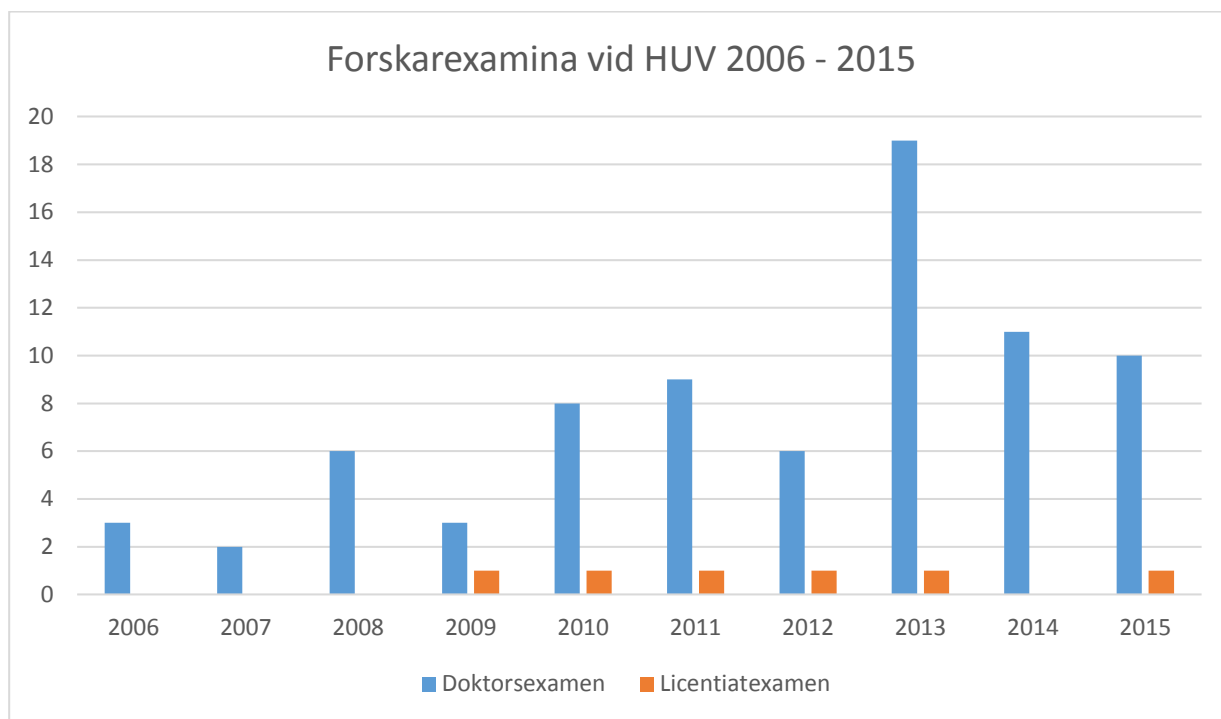
dernas delaktighet i beslutsfattandet säkerställd i fakultetens arbetsordning. Fakulteten har även samlat administration och stöd av forskarutbildningen för att stärka rutiner och säkra likabehandling av de forskarstuderande och på senare år även avsatt en resurs för studierektor för forskarutbildningen, som också arbetar som doktorandombud.

Ansvar för handledarutbildningen delas på senare år med den andra fakulteten, och det finns också samarbeten kring forskarutbildningskurser. Även ämnen och miljöer uppmuntras att samarbeta inom och mellan fakulteterna för att stärka de relativt små miljöer som finns.

Forskarexamina

Antal forskarexamina som utfärdades vid HUV redovisas nedan från det första året då vi kunde examinera våra egna, d v s 2006.

Andel professorer och docenter

År 2005 fanns totalt 16 professorer (rekryterade och befordrade) varav 1 kvinna, anställda vid fakulteten. År 2015 har fakulteten 40 anställda professorer varav 18 är kvinnor (se diagram 1 sidan 15). Under denna tioårsperiod har fakulteten rekryterat 24 nya professorer, 6 kvinnor och 18 män samt befordrat 30 professorer, 12 kvinnor och 18 män (se diagram 2 sidan 15).

I regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende Mittuniversitetet finns ett rekryteringsmål för professorer. Under 2012-2015 ska minst 32 %

av de professorer som anställs vara kvinnor. I målet inkluderas även befordrade professorer och gästprofessorer. Vid fakulteten har det från 2012 och fram till juli 2015 anställts totalt 31 professorer. Av dessa är 18 kvinnor vilket innebär att drygt 58 % av de nyanställda professorerna (rekryterade, befordrade, gäst) under perioden är kvinnor. Målet är därmed uppnått med råge!

Antal docenter som fakulteten har antagit har varit många mellan åren 2005-2015. Totalt antogs 61 docenter varav 30 kvinnor. Rekordåret var 2011 då nio docenter antogs.

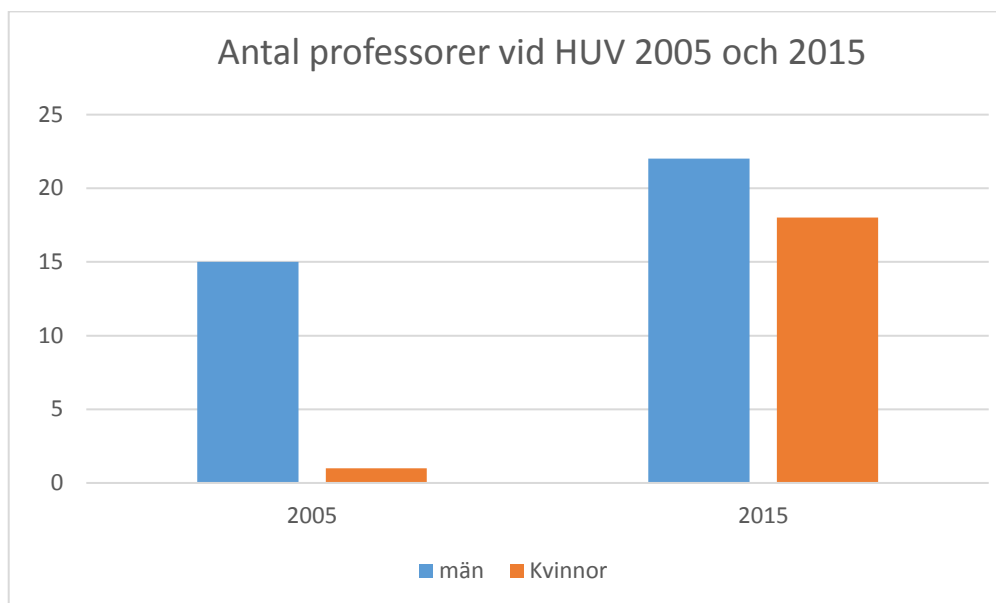

Diagram 1. Professorer (rekryterade + befordrade) som var anställda vid HUV 2005 respektive 2015

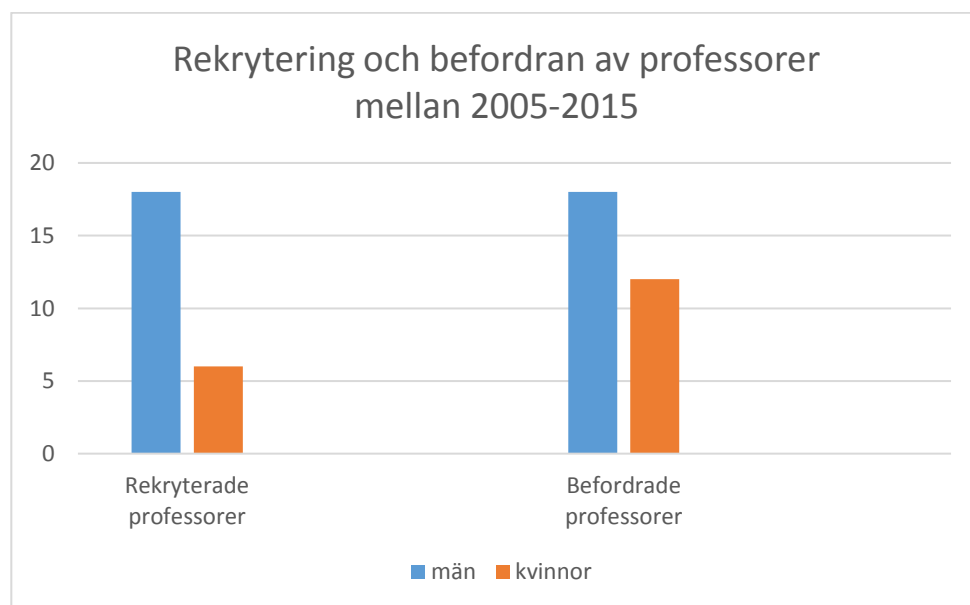
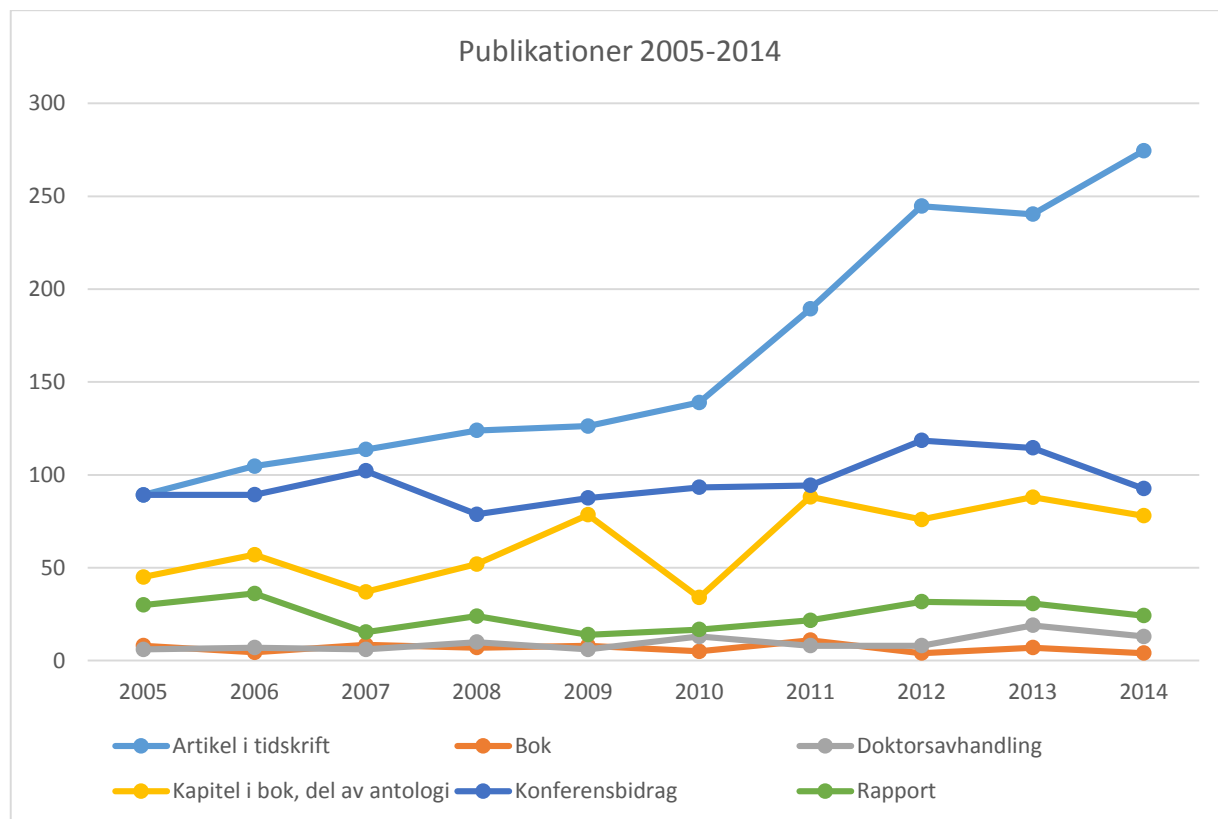

Diagram 2. Totalt antal professorer som har rekryterats respektive befordrats (fördelat mellan kvinnor/män) vid HUV mellan perioden 2005-2015

Bibliometri

Totalt antal publikationer per publikationstyp vid fakulteten (inkl. LUN 2005-2010).
Fraktionaliserat i de fall publikationen är ett samarbete med NMT.

Under de 10 år som gått är det i artiklar i tidskrift som har ökat mest, övriga publikationstyper ligger på en relativt jämn nivå över åren. Diagrammet gör inte de publikationerna riktigt rättvisa då skalan blir så stor, t.ex. har det varje år publicerats mellan 5-10 böcker av forskare vid fakulteten vilket är bra med tanke på fakultetens stora undervisningsuppdrag och utmaningen att

få forskningsfinansiering. Även det ökade antalet disputationer med medföljande doktorsavhandlingar blir inte tydligt i tabellen. I och med att de första doktoranderna antogs 2005 så är det först efter 2010 som det är rimligt att räkna med en tydlig ökning; 2013 var också antalet disputationer inom fakulteten närmare 20 stycken.

Autonomireformen

Regeringens proposition angående "En akademi i framtiden" syftade till att öka friheten för statliga universitet och högskolor. I propositionen föreslogs att lärosätena får bestämma vilka kategorier av lärare, förutom professorer och lektorer (som i fortsättningen ska regleras enligt högskoleförordningen), som ska anställas och vilka möjligheter till befordran som ska finnas bland lärarna.

Det som **togs bort** från högskoleförordningen var följande:

- Anställning av andra lärarkategorier än lektorer och professorer (gästadjungerade inräknade)
- Rätten till befordran
- Krav på pedagogisk högskoleutbildning

Det som **blev nytt** i högskoleförordningen var följande:

- Kallelseförfarande, möjligheten att kalla en person till anställning som professor (då utgår utlysningproceduren)

Autonomireformen medförde att Mittuniversitetet påbörjade en översyn av anställningsordningen, vilket inleddes 2011. En arbetsgrupp utsågs för att både se över ändringar i anställningsordningen samt göra en översyn av akademiska frågeställningar kopplat till karriärsystem och kompetens.

Då rättigheten att befordras föll bort från högskoleförordningen beslutade ändå universitetet att behålla den. Två år senare infördes 2 karriäransättningar i anställningsordningen, biträdande lektor samt forskarassistent, vilka båda är tidsbegränsade anställningar men för biträdande lektor finns möjlighet till befordran till tillsvidareanställd universitetslektor.

Intäkter av forskningsanslag

När dåvarande Mithögskolan först fick vetenskapsområde inom naturvetenskap och teknik 2001 och sedan universitetsstatus 2005 innebar det att basanslagen ökade men därefter har utbyggnaden avstannat. Forskningen vid fakulteten har dock inte avstannat; vi har idag fler forskarutbildningsämnen, professorer och annan forskande personal än tidigare. Detta betyder att allt fler ska dela på ett i det närmaste oförändrat anslag. Mittuniversitetet har också påpekat detta, senast i inspelet till kommande forskningsproposition 2016. Där konstateras att det "vore angeläget att fortsätta utbyggnaden så att den akademiska miljöns robusthet kan säkerställas och de strategiska vägvalen vid universitetet kan ges rimliga ekonomiska förutsättningar."

De externa forskningsintäkterna (bidrag och avgifter) har ökat i ungefär samma omfattning. 2005 hade HUV (inkl. UTV) externa intäkter om drygt 29 miljoner kr. 2015 är motsvarande summa drygt 39,5 miljoner kr. Utfallet för 2014 var dock drygt 49,6 miljoner kr (och summan för 2013 var nästan 60 miljoner kr.). Nedgången under 2014 och 2015 beror till största delen på avslutad programperiod för EU:s regionala strukturfondsprogram. Fakultetens forskare har generellt en bra spridning från olika finansierare men EU-medlen är en viktig finansieringskälla för fakultetens forskare vilket påverkar utfallet för bidragsforskningen i samma cykliska period som strukturfondsprogrammen har.

Intervju med Peter Öhman

Beskriv dina studier och/eller uppdrag inom fakulteten.

Jag tog min ekonomexamen vid dåvarande Högskolan Sundsvall/Härnösand och fick sedermera min doktorexamen vid Mittuniversitet. Jag är professor i företagsekonomi, centrumledare för Centrum för forskning om ekonomiska relationer (CER), ledamot i fakultetsnämnden och vice ordförande i anställningsrådet.

Nämn några företeelser/händelser inom fakulteten som du tycker har påverkat dig under åren.

Spontant kommer jag att tänka på fakultetens satsning på att etablera forskningscentrum och andra större forskargrupperingar. Profileringen har inte bara varit en drivkraft för att producera internationellt gångbar forskning inom specialiserade fält, utan även medfört att forskningen vid fakulteten fått ökad uppmärksamhet såväl internt som externt. Det finns också goda exempel på att satsningen har stimulerat till samarbeten mellan forskningsenheter.

Sedan påverkar naturligtvis organisatoriska förändringar medarbetare på olika sätt. Den pågående omlokaliseringen av verksamhet från Härnösand till Sundsvall kan både betraktas med skepsis och ses som en vitamininjektion. På samma sätt är det med den senast sjösetta organisationsmodellen med ämnesinriktade avdelningar och centraliserade administrativa funktioner. Omorganisationen har på flera sätt påverkat mitt dagliga arbete såväl som lärare, forskare, administratör och samverkansförespråkare – ibland positivt, ibland negativt.

Vilka frågor tror du kommer att vara fakultetens fokus för de kommande 10 åren?

Jag vill tro att det kommer att bli ett ökat fokus på frågor som rör kvalitet i grundutbildning,

Peter Öhman, professor i företagsekonomi

forskarutbildning och forskning och även på att fortsätta arbetet med att skapa god administrativ ordning och reda. I dessa avseenden finns mer att göra för att universitetet inte bara ska visa prov på ungdomlig mognad, utan även vinna respekt och nå en mer framskjuten position på den svenska och internationella universitetskartan. För mig och andra som finns i Sundsvall kan det nya campus som håller på att växa fram med lärare/forskare från en rad olika ämnen bidra till spännande och unika utbildnings-, forsknings- och samverkansprojekt för fakulteten att stötta och vårda.

Forskningscentrum

Fakulteten har fyra forskningscentrum. De fungerar som spjutspetas för våra profilområden, men också som arenor för samverkan med finansiärer och andra intressenter.

Centrum för forskning om ekonomiska relationer (CER)

CER invigs som forskningscentrum 2008 och bedriver branschnära forskning om företags och individers ekonomiska relationer, företrädesvis inom branscherna bank, fastighet, försäkring, pension och revision. I CER-nätverkets olika arbetsgrupper utbyter praktiker, forskare och studenter erfarenheter för att gemensamt initiera forsknings- och andra samverkansprojekt.

ETOUR

Forskningsinstitutet ETOUR bildades 1997. ETOUR utvecklar och kommunicerar kunskap om turism och resande. Verksamheten innefattar forskning, utbildning samt dialog och samverkan med turistnäringens aktörer med fokus på fyra forskningsområden; "Naturbaserad turism, "Informationsteknologi och turism, "Turismens ekonomiska, politiska och rumsliga dynamik" och "Destinationer".

Nationellt vintersportcentrum (NVC)

NVC invigdes som forskningscentrum 2008 men grunden till centrumet lades flera år tidigare i syfte att samla kompetens för elitidrott i Jämtland-Härjedalen. NVC är idag världsledande inom skidforskning och är ett olympiskt testcentrum för vinteridrott i Sverige som samverkar med ledande företag inom sport och outdoorsektorn. Hos NVC kan elitidrottare genomföra tester för utveckling och utvärdering. Målet för dem är att bli bäst i världen, vilket många av dem också blir.

Risk and Crisis Research Centre (RCR)

RCR etablerades som forskningscentrum 2010. RCR utvecklar och kommunicerar kunskap om risk, kris och säkerhet och verksamheten består av forskning, utbildning och samverkan med företag, myndigheter och allmänhet. Centrumet fungerar även som en paraplyorganisation för

enskilda och grupper av forskare och som samordnare av aktiviteter både inom universitetet och i samverkan med det omgivande samhället. Genom RCR finns en unik möjlighet att ta del av forskningsresultat om bland annat hur människor bedömer risker, hur organisationer hanterar kriser och vad som påverkar samhällets sårbarhet.

Forum för genusvetenskap (FGV)

FGV är formellt sett inte ett forskningscentrum utan ett regionalt kunskapscentrum som i samverkan bedriver innovativ forskning med nationell och internationell spets. FGV utgör en tvärvetenskaplig och campusövergripande plattform för att initiera och samordna forskning i genusvetenskap vid Mittuniversitetet.

Framåt då? Nästkommande år? Vilka utmaningar har vi framför oss?

Det finns några motsatsord som, ur mitt perspektiv, kan illustrera fakultetskansliets verksamhet: rutin och förändring, pusselbitar och helhet, möjligheter och utmaningar.

Att arbeta med och för fakulteten innebär å ena sidan ett väl inarbetat årshjul utifrån universitetets verksamhetsår, å andra sidan befinner vi oss i en ständig förändring. Våra arbetsuppgifter är styrda utifrån läsåret och fakultetsnämndens verksamhet: vi vet när under året olika ärendena ska hanteras; uppdrag till verksamheten läggs i januari, nya utbildningsprogram hanteras under sen vår och höst, forskningsbudget läggs i september och året avslutas med arbete med årsredovisning – och så tar ett nytt år vid. Detsamma gäller för utbildnings- och forskningsadministrationen; från registrerade till examinerade studenter och från inkomna projekt till avslutade rullar varje termin och år. Samtidigt är det i detaljerna i denna verksamhet som förändring och ständigt nya frågor ligger; nya studenter, nya projekt, nya utbildningsprogram, förändrade takbelopp, ny fördelningsmodell av forskningsanslaget och reviderad arbetsordning. Den sistnämnda har särskilt påverkat fakultetens interna ordning. Den autonomireform som 2011 genomfördes på nationellt plan och som innebar att kravet om en fakultets-nämnd försvann har snarast gått i motsatt riktning vid fakulteten; ämnes- och forskarkollegierna har i fakultetens arbetsordning fått beslutsrätt om bl.a. fördelning av ämnets fria forskningsanslag. Den arbetsordning som fakultetsnämnden tillsammans med ämneskollegier och linjechefer har arbetat fram stärker kollegiernas roll och ansvar.

Förutom den ständiga rörelse ett universitet befinner sig i har vi under de senaste åren dessutom antingen ägnat oss åt förberedelser inför en organisationsförändring eller arbetat med an-

Karin Olsson, Kanslichef på HUV-kansliet

passning efter en förändring: 2011 genomfördes en sammanslagning med Lärarutbildningsnämnden och 2013 genomgick hela universitetet en stor omorganisation. När jag började arbeta vid kansliet 2010 var vi fyra personer som alla satt samlade i en korridor, idag är vi närmare 35 personer på alla tre orter. Denna förändring har inneburit att kontakterna med institutionerna/avdelningarna har förändrats, kansliet är inte bara en kontrollant och förmedlare av beslut eller information utan arbetar minst lika mycket – om inte mer – med stöd och service. Allt som allt består kansliet av många små unika pusselbitar som tillsammans utgör helheten "HUV:s fakultetskansli".

Framåt då? Nästkommande år? Vilka utmaningar har vi framför oss? Förändringar är bra men det vore trevligt om vi nu kunde få luta oss tillbaka en stund, klappa oss på axeln och säga till varandra att vi har gjort – och gör – ett bra jobb.

Möjligheterna och utmaningarna finns där. En utmaning är att omvandla kansliets pusselbitar till legobitar dels för att möjliggöra utveckling för alla medarbetare, dels för att kunna anpassa verksamheten och placera personalen där den bäst behövs. Det är inte svårt att leda arbetet med hängivna, förutseende, kompetenta kollegor som tar initiativ. Däremot kan våra unika kunskaper skapa problem vid personalförändringar, det kan idag vara svårt att ta över någons arbetsuppgifter då vi alla har mycket att göra och flera av oss har arbetsuppgifter som är särskiljande från övriga.

En andra utmaning är den omlokalisering som är framför oss i och med verksamhetsflytten från

Härnösand till Sundsvall. Det kommer att vara en stor omställning för flera av kansliets personal och som kommer att ta sin tid – och som måste få ta sin tid.

En tredje utmaning är att kunna ge det stöd och den service som avdelningarna efterfrågar. Vi ska bli ännu bättre på allt som vi redan är bra på och kunna svara upp då nya behov uppstår. Vad gäller den andra delen är det förstås en fråga om resurser och prioriteringar; vad måste vi kunna göra och vad vill vi kunna göra till den kostym som vi har?

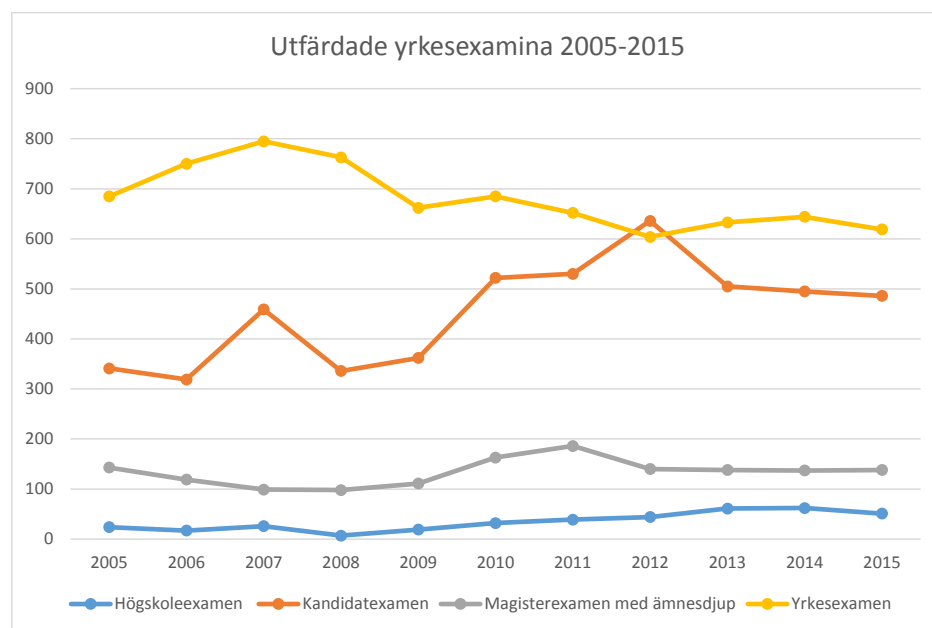
Utbildning

Grundutbildning/Grund- och avancerad nivå
Under dessa tio år har det verkligen skett en uppbyggnad av grundutbildningen. Det är flera anledningar till denna utveckling naturligtvis. Universitetsstatus innebär utveckling av forskarutbildningsämnen och en målsättning att erbjuda utbildning från grundnivå till forskarnivå. Därtill har den så kallade Bolognaanpassningen bidragit till förändring av antalet utbildningsprogram. Bolognaanpassningen som innebär att grundutbildningen nivå-bestämdes till två nivåer, grund- och avancerad nivå, och att två examina på avancerad nivå infördes, magisterexamina (1år) och masterexamina (2 år). Det tillsammans innebär att ett flertal nya program bildades för respektive nivå. Även exakt poängomfattning per examina ledde till förändring av befintliga program. En naturlig utveckling för övrigt är tillkommande av nya ämnen och därmed utbildning inom ämnet. Viktigt för fakultetens framtidskridande har också examensrätten för psyko-

logexamina och barnmorskeexamina varit. Den stora nationella förändringen av lärarutbildning innebär ett flertal nya lärarutbildningsprogram. Dessa ansökningar om examensrätt liksom för psykolog- och barnmorskeexamen medförde kvalitetssäkring av utbildning. Det har även de kvalitetsutvärderingar som genomförts i Universitetskanslersämbetets regi inneburit. En del utbildningar fick tyvärr bedömningen bristande kvalitet i den första bedömningen men föll väl ut när kvalitetshöjande åtgärder säkrats inför den andra bedömningsomgången. De nationella kvalitetsutvärderingarna är nu i sin slutfas och ett nytt kvalitetssystem för utvärdering av högre utbildning är på ingång. Under perioden har även Råd för utbildning på grund- och avancerad nivå genomfört kvalitetsgranskning av utbildning inom fakultetens ansvarsområde som ett led inför nationell utvärdering samt för utbildningar som inte har omfattats inom det nationella systemet.

Antal utfärdade examina vid HUV 2005 – 2015

I nedanstående tabell redovisas antal utfärdade examina totalt per år, samtliga ämnen inkluderade.

Yrkesexamina

I gruppen yrkesexamina ingår socionom-, sjuksköterske-, specialistsjuksköterske-, psykolog- och lärarexamen. Generellt är antalet uttagna examina beroende av söktryck och antalet utbildningsplatser. Det finns dock några tydliga förklaringar till förändringar som att t ex 2007 överfördes sjuksköterskeutbildningen i Örnsköldsvik till Umeå universitet, 2010 ytterligare en specialistsjuksköterskeexamina och år 2013 tillkom psykolog- och barnmorskeexamen.

Högskoleexamen

Anledningen till att uttaget av högskoleexamina är ganska konstant beror på att utbudet av utbildningsprogram som leder mot högskoleexamina är ganska oföränderligt. Därtill läser inte studenter fristående kurser med sikte mot högskoleexamina vilket är fallet när gäller övriga generella examina.

Kandidatexamen

2007 förändrades utbildningssystemet med ett tillträdeskrav om kandidatexamina för fortsatt utbildning på avancerad nivå. Det medförde en tillfällig ökning av kandidatexamen inför 2007. Uppgången därefter 2008 fram till 2011 kan förklaras med uppbyggnaden av programutbildning på såväl grund- som avancerad nivå, ökningen av fristående kurser samt att det inom

socionomutbildning och sjuksköterskeutbildning utnyttjas möjligheten att även ta ut en kandidatexamen.

Magisterexamen

I samband med universitetsstatus 2005 ökade antalet magisterexamina eftersom studenterna avvaktade med uttag till den statusen erhöles. Nedgången därefter är således naturlig. Uppgången från och med 2007 kan förklaras med uppbyggnaden av sammanhållna magisterprogram som förbättrar genomströmningen samt att förståelse för vikten av magisterexamina har ökat såväl ur nationellt som internationellt perspektiv. Ökningen 2010 beror på uttaget av dubbla examina inom specialistsjuksköterskeutbildningarna, utöver yrkesexamina tas magisterexamen. Minskningen från och med 2012 kan förklaras med studieavgift för internationella studenter som medförde färre studenter.

Generellt för samtliga examen gäller att från och med 2011 inleddes besparingar på grund av minskat grundutbildningsanslag. Antalet utbildningsplatser inom program, specifikt sjuksköterskeutbildning, minskade, socionomutbildningen förändrades från två utbildningsprogram till ett samt att det så kallade decentraliserade programmet utgick ur utbudet.

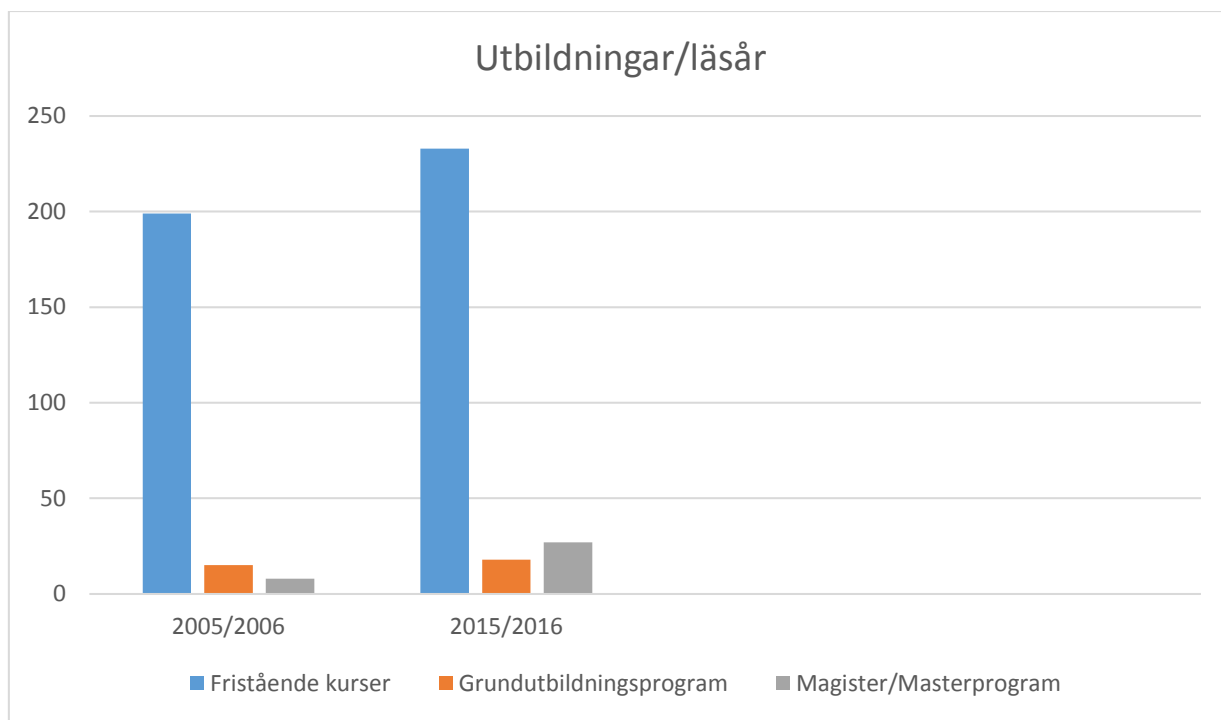

Utveckling av antalet utbildningar

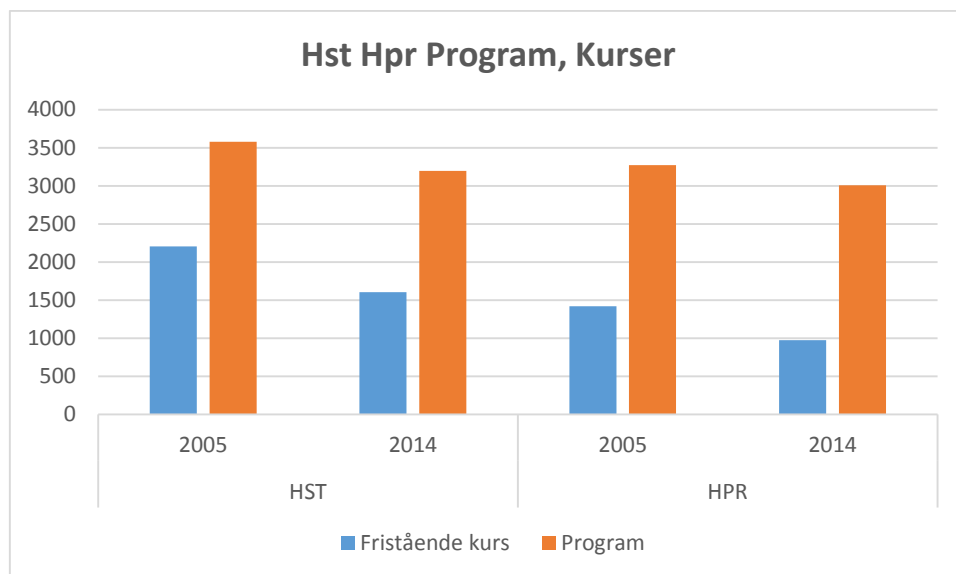
Utvecklingen av antalet utbildningsprogram på grundnivå hänger samman med uppbyggnaden av såväl ämnen som forskarutbildningsämnena. Vad gäller avancerad nivå är det en direkt följd av ett nytt utbildningssystem s.k. Bologna processen. Från att ha erbjudit fristående kurser och ett fåtal program som leder mot magisterexamen har utvecklingen gått mot sammanhållna

utbildningsprogram inom flertalet ämnen. Den nya masterexamen bidrog också till nya utbildningar.

Ökningen av antalet fristående kurser hör samman med utveckling av ämnen samt program. Kurser inom program utlyses i många fall som fristående kurser för att t ex ge yrkesverksamma möjlighet till kompetensutveckling.

Hst/Hpr Grundutbildning

Uppgifterna inkluderar UTV och avser kalenderår.

Uppgifterna är på totalen och omfattar såväl kvinnor som män. Det är dock högre andel kvinnor, vilket kan förklaras med att det är fler kvinnor än män inom högre utbildning. Fakulteten har dessutom vårdutbildning som per tradition är kvinnoyrken. Högre andel kvinnor slår också igenom på genomströmning liksom att program som sjuksköterskeutbildning liksom lärarutbildningarna har spärrar i utbildningen d v s vissa kurser måste vara avklarade för att få fortsätta utbildningen.

Hst för program har från 2005 till 2014 minskat med ca 10 %. Totalt för lärosätet minskade hst under perioden 2005-2008. Därefter skedde en ökning fram till 2011 då en inbromsning genom

fördes inför kommande sänkt takbelopp 2012. Söktrycket har dock varit gott och särskilt inom fakulteten som har attraktiva program som Psykologprogrammet och Kriminologprogrammet samt av tradition utbildningar med bra söktryck som socionom- och sjuksköterskeutbildning. Sänkt takbelopp har dock krävt förändring av antalet utbildningsplatser och främst utbudet av fristående kurser, särskilt sommarkurser samt distansutbudet. Procentuellt minskade hst för fristående kurser med ca 27 % från 2005 till 2014. Fler utbildningsplatser inom sjuksköterskeutbildning har ökat antalet programnybörjare men inte påverkat hst i stort.

Utbildningsprogram inom Fakulteten för humanvetenskap

2005

GR Ekonomutbildning
Programmet för personal- och arbetslivsfrågor
Internationellt samhällsvetarprogram
Turismvetenskaplig utbildning
Språk mitt i Europa
Socionomutbildning
Interkulturell och internationell socionom-
utbildning
Rehabiliteringsvetenskap
Idrottsvetenskapligt program
Sjuksköterskeutbildning
Närvårdare inom vård och omsorg av äldre

AV *kurser på D-nivå som ger möjlighet till
magisterexamen*
Företagsekonomi
Företagsekonomi
Kulturgeografi
Sociologi
Politics magisterprogram
Psykologi
Litteraturvetenskap
Engelska
Historia
Rehabiliteringsvetenskap

Omvårdnad, Folkhälsovetenskap
Socialt arbete
Nationalekonomi

Specialistutbildning – ambulanssjukvård
Specialistutbildning – anestesijukvård
Specialistutbildning – distriktssköterska
Specialistutbildning – intensivsjukvård
Specialistutbildning – operationssjukvård
Specialistutbildning – barnsjuksköterska
Vårdvetenskap B Avancerad specialist-
utbildning för sjuksköterskor
Magisterutbildning välfärdsstatens sociala och
politiska ekonomi - ämnesbredd
Magisterutbildning folkhälsovetenskap
- ämnesbredd

2015

Ekonomprogram
Personal- och arbetslivsprogram
Samhällsvetarprogrammet
Turism och destinationsutveckling

Socionomutbildning

Programmet för hälsa och rehabilitering i arbetslivet
Idrottsvetenskapligt program
Sjuksköterskeutbildning
Psykologprogram
Risk- och krisprogrammet
Kriminologprogrammet
Outdoor and adventure management
Programmet för psykisk ohälsa - särskild problematik
Förvaltningsjuridiska programmet
Beteendevetenskapligt program
Lärarytelse - Förskollärare
Lärarytelse - Förskoleklass o åk 1-3
Lärarytelse - Grundlärare åk 4-6
Lärarytelse - Fritidshem

Magister i företagsekonomi: redovisning och revision
Magisterprogram i företagsekonomi: marknadsföring och
management
Magister i turismvetenskap eller examina i kulturgeografi
Magisterprogram sociologi
Magisterprogram statsvetenskap
Magisterprogram psykologi
Magisterutbildning litteraturvetenskap
Magisterutbildning inriktning engelska studier
Magisterutbildning historia
Magisterprogram – arbetsliv, hälsa och rehabilitering
Magisterprogram i idrottsvetenskap – prestationsutveckling
med inriktning mot elitidrott
Magisterutbildning i hälsovetenskap, omvårdnad/folkhälsovetenskap
Magister i socialt arbete
Nationalekonomi, fristående kurser
Magisterutbildning svenska språket
Magisterutbildning religionsvetenskap
Specialistutbildning – ambulanssjuksköterska
Specialistutbildning – anestesijuksköterska
Specialistutbildning – distriktssköterska
Specialistutbildning – intensivvårdssjuksköterska
Specialistutbildning – operationssjuksköterska
Specialistutbildning – psykiatrisjuksköterska
Specialistutbildning – vård av äldre
Specialistutbildning – barnsjuksköterska
Barnmorskeprogram
Masterutbildning i hälsovetenskap
Master i turism, kulturgeografi/turismvetenskap
Masterprogram i pedagogik med inriktning mot profession och forskning
Kompletterande pedagogisk utbildning
Magisterprogram i pedagogik med inriktning mot professionsutveckling

Nyheter i urval 2005–2015

2005-02-07

Mittuniversitetet invigs – det firar vi med festligheter på campus!

Den 11 februari sker regionens, allmänhetens, studenternas och medarbetarnas stora invigning. Vi bjuder på ett innehållsrikt och spännande program på alla fyra campus mellan 14.30 och 17.30.

Vi bjuder på en spännande eftermiddag med mycket festligheter och spännande information på alla campus! Inte minst de utställningsmiljöer som illustrerar vår verksamhet inom grundutbildning och forskning och som bemannas av lärare, forskare och studenter. Vi erbjuder också spännande föreläsningprogram på alla campus. Och inte minst lockande höjdaraktiviteter!

2005-04-28

Forskning i kriskommunikation vid Mittuniversitetet
Efter den senaste tidens kriser satsas nu på forskning för bättre krisberedskap. En av de forskare som fått pengar för detta är Anna Olofsson, sociolog i Östersund.

– Ja, det här blir spännande och roligt! Jag kommer att forska i två år mer eller mindre på heltid om kriskommunikation utifrån ett mångkulturellt perspektiv. Det innebär att jag kommer att studera hur invandrare upplever behov av kommunikation vid katastrofer som till exempel tsunamin, hur media skildrar liknande kriser med hänsyn till vår heterogena befolkning och hur kommunerna tar hänsyn till personer med invandrabakgrund i sin kriskommunikation.

Anna Olofsson är verksam som universitetslektor vid Mittuniversitetets institution för samhällsvetenskap, Campus Östersund. Hennes forskning kommer att handla om kriskommunikation utifrån ett mångkulturellt perspektiv, till exempel på vilket sätt kommunerna tar hänsyn till invandras uppfattningar, behov och beteenden i

kriskommunikation och hur invandrare porträtteras i lokalmedier i samband med kriser.

2015-05-20

Risker och riskhantering utanför storstäderna

Vilka risker kan människor som bor utanför storstadsregionerna utsättas för? Och hur hanterar ansvariga samhällsorgan och enskilda dessa risker idag och i framtiden? Det är några frågor som behandlas under ett seminarium 21 maj vid Mittuniversitetet i Östersund.

Det är Riskkollegiet och Mittuniversitetets risk- och krisforskningscentrum RCR som bjuder in till ett nationellt heldagsseminarium om risker och riskhantering med särskilt fokus på områden utanför storstäderna. Energiförsörjning, klimatförändringar och samverkan för krisberedskap är teman som behandlas under konferensen.

– Vår förhoppning är att detta bidrar till bättre kunskap om hur vissa risker, som särskilt kan beröra människor som bor eller vistas utanför storstadsregionerna, kan hanteras, säger Anna Olofsson, centrumledare RCR.

2005-05-11

Ridterapi – ett nytt sätt att bli frisk

Mittuniversitetets unika Ridterapiutbildning, som startar till hösten inom ämnet rehabiliteringsvetenskap, är en av de absolut mest eftersökta kurserna av alla. Totalt finns det 205 förstahandssökande till 30 utbildningsplatser, vilket innebär 6,8 sökande per plats!

Ridterapi är en ny terapiform som kan hjälpa barn och vuxna med neurologiska sjukdomar, skador i rörelse- och stödjeorgan eller psykiska funktionsnedsättningar, samt barn och vuxna inom omsorgen.

Vilka förkunskaper kräver man då för att läsa ridterapi vid Mittuniversitetet?

– Utöver de krav som handlar om grundläggande behörighet för högskolestudier ska man ha ett års yrkeserfarenhet som sjukgymnast, sjuksköterska, skötare, psykolog, arbetsterapeut, behandlingsassistent eller motsvarande. Man ska också kunna rida lätt dressyr, berättar Arja Lammi som är kursansvarig för ridterapiutbildningen vid Mittuniversitetet.

Dessa kriterier till trots, har det alltså nu visat sig att ridterapi är en av Mittuniversitetets mest eftertraktade kurser till hösten!

– Syftet med utbildningen är att mångsidigt kunna använda hästen och dess omgivning i terapeutiskt arbete. Utbildningen lägger grunden för att kunna planera och genomföra ridterapi som komplement till den konventionella rehabilitering och behandling som ges vid exempelvis neurologiska skador, avslutar Arja Lammi.

2014-12-15

Forskning om alkohol- och drogförebyggande arbete i Åre

Folkhälsomyndigheten har beviljat drygt två miljoner kronor till ett forsknings- och utvecklingsprojekt om alkohol- och drogförebyggande arbete bland arbetsgivare i Åre kommun. Forskarna Stig Vinberg och Maria Warne vid Mittuniversitetet ingår i projektet tillsammans med drogsamordnare och arbetsgivare i Åre kommun.

Det treåriga projektet har som syfte att utveckla insatser för att förebygga alkohol- och drogproblem i en vinterturistkommun. Förutom att ta fram policys, handlingsplaner och utbildningsinsatser riktade till arbetsgivare genomförs också tidiga förebyggande insatser hos arbetsplatser som deltar i projektet.

Forskningsprojektet använder sig av kvantitativa och kvalitativa studier både före och efter de planerade insatserna. Detta för att öka kunskapen om anställdas alkohol- och drogkonsumtion samt

för att utvärdera effekterna av de insatser som genomförs under projektet.

Ett mål är också att i samarbete med deltagande företag och företagargrupper utveckla effektiva förebyggande insatser som kan vara till nytta för arbetsgivare också på andra orter med säsonganställd personal.

2005-02-01

Spännande internationellt erfarenhetsutbyte inom socialt arbete

Den 3 februari anordnar institutionen för socialt arbete, vid Mittuniversitetet, sin årligen återkommande Internationella dag. Bland annat delar socionomstudenter, med erfarenheter från utlandspraktik, med sig av sina nyvunna erfarenheter av socialt arbete i andra länder. Förutom detta erbjuds spännande föreläsningar och paneldiskussion.

Varje år gör 60-80 studenter på socionomprogrammen cirka fyra månaders utlandspraktik. Sedan 80-talet har uppskattningsvis 800 studenter gjort utlandspraktik i socialt arbete. De vanligaste praktikländerna är, och har varit, Indien, USA, Australien, Nya Zeeland, Kenya och Sydafrika.

– Vi vill gärna dela med oss av våra erfarenheter för att skapa ett nära samarbete med aktuella föreningar och organisationer i regionen. Därför bjuder vi speciellt in dem till den internationella dagen, berättar Charlotte Persson, som projektleder den internationella dagen vid institutionen för socialt arbete.

Förutom de erfarenhetsseminarier som hålls av studenter som varit på utlandspraktik, erbjuder den internationella dagen mycket mer.

– Det handlar om allt från work shops kring att skapa studiecirkel över nätet i syfte att driva utvecklings- och demokratifrågor över världen och hur pennan och Internet kan användas som vapen mot förtryck och övergrepp, till avslutningen av dagen med Afrikansk dans och trummor, avslutar Charlotte Persson.

2005-02-09

Att finna tänder i timmer och att gräva fram barn
Barn skriver sällan historia. De är tvärtom ofta osynliga. Det var därför överraskande och intressant, när arkeologistudenterna hittade just barn under sin fältkurs på Tibrandsholm vid Rödösundet i Storsjön i Jämtland. Under det omsorgsfulla grävandet, sållandet och kartläggandet växte det fram en bild av hur barnens mjölk-tänder låg utefter väggarna i ett gammalt timmerhus.

Ulrika Stenbäck Lönnquist, som idag arbetar som museipedagog på Norra Berget i Sundsvall, var själv med om utgrävningen som student. Under sin gemensamma föreläsning tillsammans med professor Stig Welinder, som är lärare i historisk arkeologi, kommer de att försöka visa hur mjölk-tänderna skriver kulturhistoria.

Och det är bara en av flera spännande föreläsningar som Mittuniversitetet bjuder allmänheten på vid universitetsinvigningen på Campus Härnösand under eftermiddagen den 11 februari.

Andra föreläsningar som erbjuds handlar om så vitt skilda saker som pedagogiskt ledarskap, populära ryska författare och studentlivet i Härnösand.

Dessutom bjuder Mittuniversitetet på visning av verksamheten inom såväl forskning som utbildning, med möjlighet att i utställningsmiljöer träffa forskare, lärare och studenter för att ta reda på mer om vad Mittuniversitetet kan erbjuda!

2014-11-24

Nya medel till grön humaniora

Riksbankens jubileumsfond har beviljat 350 000 kronor för fortsatt forskning och uppbyggnad av forskningsprofilen "grön humaniora" vid Mittuniversitetet. En världsledande forskningskonferens inom området står närmast i fokus.

Ett internationellt forskningssymposium med fokus på temat "nya perspektiv på miljömedvetande" genomförs vid Mittuniversitetet i Sundsvall 5-8 december 2014. Arrangemanget kommer att

innehålla ett brett utbud av bidrag från forskare inom grön humaniora och samhällsvetenskap och kommer att stärka den nya forskningsprofilen ECOHUM vid Mittuniversitetet.

2014-11-06

Bättre underlag för tillväxt i turismen

Hur vet vi att turismen är en basnäring och en tillväxtbransch om det statistiska underlaget är okänt, svagt eller till och med motsägelsefullt? Analys som bygger på behov och tydliga frågeställningar krävs för att ge underlag för strategiska beslut. Det är några delar som tas upp under en nordisk konferens om statistik och analys av turism som forskningscentret ETOUR vid Mittuniversitetet bjuder in till den 10-11 november. - Idag har ingen aktör ett tydligt uppdrag att kontinuerligt analysera turismen som ofta beskrivs som Sveriges nya basnäring. Området präglas istället av otydlighet och ad hoc insatser. Vi är många som ser behovet av utveckling inom området och därför genomförs också konferensen i samarbete med Tillväxtverket och Tillväxtanalys, säger Maria Lexhagen, centrumledare för ETOUR.

2015-02-13

Forskning på hög höjd i nytt klimatlaboratorium
Ett nytt klimatlaboratorium invigs vid Nationellt vintersportcentrum vid Mittuniversitetet idag. Labbet kan simulera höjder upp till 9 000 meter över havet samt temperaturer från minus 20 till plus 30 grader. Det öppnar unika möjligheter för forskning om idrottsprestationer och materialtester.

- Det ger oss möjligheter att utvärdera, testa och forska kring idrottares prestationer, men även att utveckla och utvärdera till exempel olika kläder, material och utrustning, säger Glenn Björklund, centrumledare vid Nationellt vintersportcentrum.

Nationellt vintersportcentrum är så vitt känt ensamma i Europa med ett laboratorium där möjligheten finns att kombinera temperatur och syrehalt. Normalt byggs syrereglerade miljöer för till exempel arkiv eller serverhallar för att minska brandrisk.

Klimatlabbet är utrustat med ett rullband för tester av exempelvis prestationer inom längdskidåkning och löpning. Det ger också möjlighet för att kunna individanpassa höghöjdsupplägg. Det nyttillkomna laboratoriet stärker ställningen för Nationellt vintersportcentrum som ledande inom längdskidforskning och som ett olympiskt testcentrum i Sverige.

2014-07-24

Sverigedemokraternas inflytande på kommunernas flyktingmottagande

Under de senaste åren har mycket forskning bedrivits kring invandringskritiska partiers väljarframgångar runt om i Europa. Forskningen har däremot hitintills inte entydigt kunnat belägga om dessa partier faktiskt lyckas nå något sakpolitiskt inflytande. I en ny studie aktualiseras dock frågan om Sverigedemokraterna har haft något inflytande på de svenska kommunernas flyktingmottagning.

I studien, genomförd av Niklas Bolin, Gustav Lidén och Jon Nyhlén, universitetslektorer i statsvetenskap vid Mittuniversitetet, visas att flyktingmottagandet generellt sett är lägre i de kommuner där Sverigedemokraterna intar en vågmästarposition mellan de två etablerade politiska blocken.

Studien tar hänsyn till en rad faktorer som kan antas påverka nivån av flyktingmottagande. Men även med hänsyn taget till sådant som arbetslöshetsnivåer, tillgång till bostäder inom allmännyttan, nivån av invandring samt de etablerade partiernas inställning till flyktingmottagande, kvarstår sambandet.

Resultaten visar vidare att även om nivån av flyktingmottagande generellt sett är lägre i moderatledda kommuner jämfört med Socialdemokratiskt ledda kommuner är inte Sverigedemokraternas inflytande beroende av om det finns ett vänster- eller högerstyre i kommunen.

2014-10-24

Mittuniversitetet ett av sex lärosäten som får ge rektorsutbildning

Skolverket har på uppdrag av regeringen utsett de lärosäten som under perioden 2015-2021 får rätt att erbjuda utbildningsprogram för rektorer och förskolechefer. Efter ansökningsförfarande och granskning av sakkunniga har sex lärosäten valts ut och Mittuniversitetet är ett av dessa.

– Det är ett utbildningsuppdrag av mycket stort värde för Mittuniversitetet, säger rektor Anders Söderholm. Dels är det ett gott betyg till kompetensen inom områden som skolledarskap och skolutveckling, mål- och resultatstyrning samt myndighetsutövning som finns inom universitetet, att i hård konkurrens ta hem uppdraget. Dels kompletterar rektorsutbildningen de lärarprogram som ges vid lärosätet. Universitetet blir med det här uppdraget en tyngre och mer komplett aktör som lärarutbildare.

Rektorsprogrammet vid Mittuniversitetet startar med en första utbildningsomgång höstterminen 2015 och blir ett av de största uppdragen Mittuniversitetet haft inom uppdragsutbildning. Utbildningen är obligatorisk för alla rektorer i svensk skola samt öppen för chefer i förskolan. Skolverket är beställare av uppdragsutbildningen.

– Det ska bli mycket spännande att få förverkliga den modell för rektorsutbildning som vi arbetat fram, säger Tomas Berglund, vice dekan vid humanvetenskapliga fakulteten. Vi har förstått att bedömargruppen uppfattat vår verksamhetsidé och upplägget av utbildningen som unikt och spännande i förhållande till andra lärosäten.

2015-03-18

Stort intresse för sommarkurser vid Mittuniversitetet
Drygt 20 000 personer har ansökt till någon av Mittuniversitetets sommarkurser 2015. Det är lika många sökanden som rekordåret 2013. Det står klart sedan ansökningsomgången för sommarens kurser är avslutad.

2013 slog sommarkurserna sökrekord vid Mittuniversitetet med cirka 20 000 sökande. Årets antal sökanden tangerar den noteringen, trots ett mindre utbud jämfört med 2013, antalet överträffar också förra årets totala antal sökanden som var cirka 17 000.

– Det är glädjande med ett stort intresse för sommarkurserna - vi vill kunna erbjuda ett attraktivt utbud av utbildning även under sommaren. Där

är kurserna viktiga som ett flexibelt utbildningsalternativ och för att kunna nå nya grupper av studenter, säger Anders Söderholm, rektor.

Antalet som i första hand sökt en sommarkurs vid Mittuniversitetet har ökat jämfört med förra året. Drygt 10 000 personer har sökt en sommarkurs vid Mittuniversitetet i första hand. Flest antal sökanden har kurser i juridik, kriminologi och sociologi.

”Jag är imponerad av nämnden, dekan och prodekan!”

För nästan exakt 20 år sedan slutade jag att arbeta vid dåvarande Mitthögskolan. Åren dessförinnan hade varit en mycket spännande och rolig tid för mig. Dels expanderade verksamheten snabbt dels fogades nya ämnen till de gamla. I mångt var det lite Vilda Västern över det hela. Akademiska entreprenörer fanns det gott om. Jag var själv en av dem. Men ”laglösheten” hade också baksidor. En mycket stor var att det inte fanns någon ordentlig kollegial samordning. Många körde sitt eget race utan att ta hänsyn till någon sorts helhet. Så är det naturligtvis fortfarande vid Miun lika väl som vid alla andra universitet i världen. Men ett universitet är i grunden inte en ansamling enskilda individer. Istället är det och måste vara en helhet. Och för det behövs det en kollegial samordning och ett kollegialt ansvarstagande. Mitthögskolans första rektor trodde, liksom dåtidens och nutidens regeringar och beslutsfattare över hela världen att allt skulle bli ännu mycket mer effektivt om man istället fattade alla beslut inom ramen för en linjeorganisation. Han menade att företagsvärldens framgångar visade att detta måste vara fallet. Jag minns att jag sa till honom att universitet var västerlandets mest framgångsrika organisationsform som hade spritt sig över hela världen och som även hade funnits mycket längre än något företag. Detta trots eller snarare tack vare den kollegiala organisationsformen. Självklart, eftersom forskning och undervisning i grunden är kollegiala företeelser.

Sedan ett drygt år tillbaka är jag extern ledamot av HUV-fakultetsnämnden. Det känns väldigt hedrande och är också mycket intressant. När jag läste igenom den stora packe handlingar som jag fick mig tillsänd såsom ny ledamot av nämnden bekräftades den bild jag redan hade. Miun hade i likhet med de flesta av landets universitet och högskolor mer eller mindre helt förvandlats till en linjeorganisation där det kollegiala beslutsfattandet hade satts på undantag. Riktigt vad fakultetsnämnden skulle göra förutom att utse hedersdoktorer var oklart: Någon sorts mycket övergripande ansvar utan reellt innehåll.

Jan Lindegren, extern ledamot i fakultetsnämnden

Intressant nog kan jag efter ett år konstatera att Miun av allt att döma bara skenbart är en linjeorganisation. Alla dokument och organisationsskisser visar att det är så men de facto är det kollegiala organ som står för merparten av besluten. En del av dessa organ, som tydligen officiellt har avskaffats, har liksom fågel Fenix rest sig ur askan och är nu kanske starkare än någonsin. Kollegialiteten frodas och är minst lika stark som vid mitt hemuniversitet.

Inte minst gäller det fakultetsnämnden. Dess ansvarsområde är visserligen övergripande men har både substans och innehåll och framförallt har man ganska betydande maktmedel i form av inflytande över resursfördelningen. Visserligen är det så att nästan alla resurser vid varje givet tillfälle är bundna i långsiktiga åtaganden – oftast i form av anställd personal – som endast frigörs i ringa mån varje år. Men fakultetsnämnden har också haft att fördela tämligen stora nya resurser. Och hur gör man det?

Att döma av de klagomål som jag har fått del av kan man dra slutsatsen att det finns en tämligen utbredd misstro mot fakultetsnämnden i detta hänseende. Framförallt är det tre olika argument som framskymtar:

- a) Fördelningen mellan orterna är orättvis
- b) Fördelningen mellan ämnena är orättvis
- c) Nämndens ledamöter fördelar oanständigt mycket pengar till sina egna intressen

I och för sig är dessa argument typiska och förekommer snart sagt överallt där det resursfördelning äger rum. Möjligen kan man säga att de är osedvanligt starka inom akademiska miljöer. Dessa utmärks nämligen av att en väldigt stor andel av personalen anser att deras egen verksamhet och deras ämnen per definition är mycket viktiga, medan det mesta som andra håller på med är tämligen umbärligt. Med en sådan utgångspunkt blir det mesta överordnade organ gör fel.

Vad fakultetsnämnden måste göra är att på allvar ta itu med en av alla akademisk verksamhets mest grundläggande svårigheter nämligen hur man ska kryssa mellan ämnesmässigt och disciplinärt djup å ena sidan och bredd och kringsyn å den andra. Det här gäller naturligtvis såväl andra organ inom universitetet som enskilda individer men nämnden kan inte lösa problemet genom att liksom individen komma fram till att den egna lösningen är den optimala. För fakultetsnämnden gäller att man dels måste kunna erbjuda studenterna en studiemiljö där de både får en adekvat bredd i sin undervisning och ett tillräckligt djup. Dels måste man se till att den samlade forskningen också uppvisar liknande kvaliteter. Med andra ord måste man både stödja ämnesfördjupning och ämnesbreddning på en gång. Inte helt lätt.

Mitt intryck är att fakultetsnämnden verkligen försöker ta sitt kollegiala ansvar och hela tiden använda de tillgängliga resurserna på ett sätt som förhoppningsvis ska bidra till att göra verksamheten bättre. Sedan är det en annan sak huruvida den blir det eller ej. Någon gång är det tydligt att nämndledamöter ser sig som företrädare för enskilda ämnesintressen eller orter. Men vanligen är så inte fallet. Det är faktiskt förbluffande lätt för oss två externa ledamöter att få gehör för våra synpunkter som i huvudsak kan sägas koka ned till en sak: medel ska inte fördelas utifrån Orts- eller ämnesmässig rättvisa utan utefter förväntad "akademisk nytta".

Men samtidigt märks det att just denna punkt är besvärande. När medel ska fördelas till konkreta projekt och individer utses regelmässigt en grupp bestående av dekan och prodekan samt de två externa ledamöterna. Givet omständigheterna är det naturligtvis nödvändigt. Och ändå är det ett svaghetstecken.

På sikt hoppas jag att fakultetsnämnden inte längre behöver externa ledamöter för att man inte litar på sina egna. Att man kanske vill behålla dem för att få input rörande hur man löser sina problem på andra håll är naturligtvis en annan sak. Vad som behövs är att kollegerna ska våga och vilja säga fyra saker:

- 1) Vi vet bäst vilka åtgärder fakulteten kan och bör göra för att förbättra undervisningen
- 2) Vi vet bäst vad den kan göra för att förbättra forskningen
- 3) Vi vet bäst hur man gör optimala av avvägningar mellan största möjliga akademiskt djup och bredd inom ramen för fakulteten
- 4) Vi har inte bara dessa insikter utan vi har också kraft och mod att handla i enlighet med dem och det kan vi göra bättre än alla andra.

Men därutöver gäller att man också slåss för sitt kollegiala beslutsfattande och sin kollegiala nivå. Risken är nämligen uppenbar att andra interna eller externa aktörer av alla upptänkliga slag kommer att föreskriva vår agenda. PK, Kunskapstrianglar, Samverkan, Mål och Strategier, Värdegrund, etc. hotar i grunden vår verksamhet om de tillåts bli överbestämmande. Politisk korrekthet behöver inte stå i motsättning till ett kunskapssökande och en kunskapsförmedling på vetenskaplig grund men ofta eller kanske rent av oftast är det så. Sak samma om det övriga. Alltså gäller det att hålla emot så mycket som möjligt.

Slutligen. Det har varit både stimulerande och lärorikt att vara med i HUV-nämnden under det gångna året. Jag är imponerad av nämnden, dekan och prodekan. Man håller i praktiken den kollegiala fanan högt med respekt för enskilda ämnen och en stark vilja att utveckla skilda former av samarbete över ämnesgränser. Bra!

Kontakt

Telefon 010-142 80 00
E-post kontakt@miun.se
Webb miun.se

Campus

Härnösand Universitetsbacken 1, 871 88 Härnösand
Sundsvall Holmgatan 10, 851 70 Sundsvall
Östersund Kunskapens väg 8, 831 25 Östersund

